

Interview

Dhr. Frank Van Sevencoten, Administrateur-Generaal van de VMM.

BVDA: Wat vindt u de belangrijkste evolutie op milieugebied in de laatste 20 jaar ?

FVS: Over de laatste 20 jaar konden we duidelijk positieve tendensen waarnemen voor heel wat milieuparameters. Water- en luchtkwaliteit gingen er voor de meeste parameters sterk op vooruit.

Ik zal u enkele voorbeelden geven. Onze meetplaatsen op het oppervlaktewater waar de zuurstofnorm gehaald wordt, verdubbelde in 20 jaar (van 20 naar 40 %) en terwijl in 1991 nog 12 % van onze waterlopen zwaar verontreinigd waren, zijn dat er vandaag bijna geen meer (0,2 %).

Een schadelijke stof als zwavel-dioxide (SO₂) wordt vandaag in

Vlaanderen vier keer minder uitgestoten dan 20 jaar geleden, waardoor we de Europese normen halen en het fijn stof is tegenover 20 jaar geleden bijna gehalveerd.

Een belangrijke kentering werd veroorzaakt door de verschillende Europese richtlijnen voor zowel water- als luchtkwaliteit. Die richtlijnen werden omgezet in decreten, waardoor het milieubeleid een grote slagkracht kreeg.

Daarnaast moet ook gewezen worden op de institutionele hervormingen in België, waardoor vanaf begin de jaren negentig de milieuproblematiek planmatig op regionaal niveau konden worden aangepakt. Zo ontstonden de VMM, OVAM, Aquafin... en kregen zij ook budgetten om de problemen doeltreffend aan te pakken.

BVDA: Wat is voor u de belangrijkste realisatie van uw organisatie in de laatste 20 jaar ?

FVS: Wij stonden voor een groot deel aan de wieg van het milieubeleid van de laatste 20 jaar. Door de oorzaken en gevolgen van milieuproblemen goed in kaart te brengen, kon ook een doeltreffend beleid gevoerd worden. De kennis van het Vlaamse oppervlaktewater, grondwater, afvalwater, bedrijfslozingen en luchtkwaliteit vind je allemaal geïntegreerd in onze organisatie.

Zo kon het principe van 'vervuiler betaalt' in grote mate doorgevoerd worden. Huishoudens betalen mee de collectieve waterzuiveringsinfrastructuur, naargelang hun watergebruik. Hoe meer water je verbruikt, hoe meer je bijdraagt. Terwijl twintig jaar geleden nog maar 30% van het huishoudelijk afvalwater werd gezuiverd, is dat ondertussen ongeveer 80%.

Ook bedrijven worden verantwoordelijk gesteld voor hun lozingen in water en in de lucht. Door een verscherpte monitoring, de toepassing van strengere normen en de innovatieve oplossingen van bedrijven, verminderden de lozingen aanzienlijk. De lozingen van bedrijven naar het oppervlaktewater, bijvoorbeeld, daalden in 20 jaar met zo'n 90%.

Daarnaast mag je niet vergeten dat ook de landbouw al serieuze inspanningen heeft geleverd. Door met hen aan tafel te zitten en hen op de nood van maatregelen te wijzen, meten we vandaag al heel wat minder fosfaten en nitraten in het oppervlaktewater, al zijn verdere inspanningen noodzakelijk.

De VMM is ook beheerder van onbevaarbare waterlopen. We kiezen resoluut voor een duurzame waterbeheersing. Daarbij komen de wachtbekkens op de plaatsen waar ze het meeste impact hebben, en worden de problemen zoveel als mogelijk bij de bron aangepakt. We hebben ook altijd het belang ingezien van beleidsoverschrijdende samenwerking. De problematiek van wateroverlast kan je niet oplossen als iedereen op een 'eilandje' werkt. Daarom hechten we veel belang aan de Commissie Integraal Waterbeleid. Verschillende waterloopbeheerders en mensen uit de domeinen ruimtelijke ordening, natuur- en bosbeheer, leefmilieu en economie zitten frequent samen om de lokale en regionale waterproblematiek planmatig aan te pakken. De VMM stuwt die afstemming en integrale aanpak verder aan. Enkele maanden na de dramatische overstromingen van vorig jaar, kwam CIW op de proppen met een gezamenlijk onderzoek en een gericht actieplan.

De Vlaamse Milieumaatschappij heeft in die 20 jaar ook gewerkt aan haar beleidsondersteunende rol door wetenschappelijk onderzoek naar bronnen en gevolgen van milieudruk uit te voeren. Het Milieurapport Vlaanderen (MIRA) is uitgegroeid tot een gezaghebbende bron aan waardevolle milieudata. Met MIRA beschrijven we

niet alleen de huidige toestand van het milieu, maar willen we ook de toekomst voor te zijn door de belangrijke trends te detecteren, zodat het milieubeleid kan anticiperen.

BVDA: Hoe ziet u de toekomst op milieugebied in de volgende 20 jaar ?

FVS: Vorig jaar verscheen het milieurapport Vlaanderen met een toekomstperspectief tot 2030. Daaruit blijkt dat de milieudruk in Vlaanderen nog meer zal toenemen bij ongewijzigd beleid. Daarom hoop ik dat overheid, burgers en privésector nog meer planmatig samen zullen werken om onze manier van leven en ons leefmilieu duurzamer te maken.

Daarbij gaan extra inspanningen gepaard. Voorbeeld: Gezien de ruimtelijke verspreiding van woningen in Vlaanderen is het bijzonder duur om het huishoudelijk afvalwater collectief te zuiveren.

De gevolgen van de klimaatverandering zullen ook extra inspanningen vereisen. In de eerste plaats hoop ik dat Vlaanderen niet aflat onze economie koolstofarm te maken, maar tegelijkertijd moeten we ook klaarstaan om de gevolgen op te vangen door adaptatiemaatregelen voor te bereiden. Maar een duurzame koolstofarme economie kan niet gerealiseerd worden met alleen product- en procesoptimalisatie. Er zijn structurele veranderingen nodig en die moeten nu ingezet worden.

BVDA: Hoe ziet u de toekomst van uw organisatie in de volgende 20 jaar ?

FVS: Ik hoop dat de VMM kan doorgaan op het ingeslagen pad. De aangegane samenwerkingsverbanden en overlegplatformen hopen we verder uit te bouwen. Met een planmatige en geïntegreerde aanpak van de milieuproblematiek zetten we nu al in op die toekomst. We hopen hiermee het pad geëffend te hebben voor een meer doeltreffend en efficiënt milieubeleid.

We hebben nog veel uitdagingen voor ons. Die zullen eerder toenemen dan afnemen. Resource efficiency en de problematiek van waterschaarste en -droogte verdienen onze bijzondere aandacht. Wij zijn daar klaar voor en hebben heel wat expertise in huis, die we ook verder zullen uitbouwen. We doen dit net als in het verleden met degelijke scenario's, goed onderbouwde modellen en vanuit concrete doelstellingen. We gaan ook meer inzetten op onze samenwerking met de doelgroepen om samen oplossingen uit te werken.

BVDA: Wat vindt u de grootste bedreigingen naar de toekomst toe (inkrimping ambtenarenkorps, economische recessie, klimaat,...) ?

FVS: Milieuproblemen zijn ondertussen vaak minder zichtbaar geworden. Vroeger stonken de rivieren en stond er schuim op. Dit

maakte dat er een sense of urgency was om daar iets aan te doen. Ondertussen zijn we geëvolueerd en moeten we ook werken aan problemen die veel minder in het oog springen: we moeten zorgen dat er ook voldoende grondwater is voor de toekomstige generaties, we moeten de kwaliteit van de waterlopen verder verbeteren, daar ligt ook nog een hoop vervuild slib in die het verdere herstel van de waterlopen kan hypothekeren... We moeten dan ook alle betrokkenen blijvend mobiliseren om te werken naar de doelstellingen die zowel op Vlaams niveau via het Pact 2020 als op Europees niveau door de kaderrichtlijn Water zijn opgelegd.

Het klopt dat we het allicht met minder ambtenaren zullen moeten stellen. Daar staat wel tegenover dat de overheid de voorbije 20 jaar sterk geprofessionaliseerd is en dat de mogelijkheden ondermeer op informaticavlak sterk zijn uitgebreid. We zullen ons vooral goed intern moeten organiseren om in de toekomst meer met minder te doen.

BVDA: Hoe kan de industrie u helpen in de toekomst bij de realisatie van de doelstellingen van de VMM?

FVS: Wij zien de industrie als een volwaardige partner, die cruciaal is voor het welslagen van onze doelstellingen. We hopen de goede samenwerking met de industrie te behouden, uit te bouwen en ook proactief te maken.

Door open en transparant te staan tegenover overheid en burger, worden heel wat maatschappelijke kosten bespaard. Dankzij de goede samenwerking met bedrijven, konden we al heel goed de milieupact van hun activiteiten in kaart brengen, en de juiste instrumenten inzetten voor bijsturing waar nodig.

De industrie evolueert, de bedreigingen voor het leefmilieu veranderen ook heel snel. Het is dan ook belangrijk dat de industrie proactief naar ons terugkoppelt, zodat we tijdig de milieuproblemen in kaart kunnen brengen. De beleidsinstrumenten om de problemen

op te lossen kunnen dan ook veel doeltreffender zijn, en uiteindelijk ook kostenbesparend.

Het besef dat in onze maatschappij economie en ecologie in een duurzaam evenwicht moeten staan, is ondertussen in de meeste sectoren doorgedrongen. We zijn als het ware 'gedoemd' om duurzamer om te gaan met grondstoffen en hulpbronnen om de overschakeling te maken naar een groene economie. Een belangrijke rol is daarbij weggelegd voor de industrie. ■

Tekst: Johan Bonnier, voorzitter BVDA vzw en John Mestdagh, secretaris BVDA vzw
Datum: 3 november 2011